

individuum expressionem requirente futu-
gentes, etiam sub prætextu, quod bullæ
seu constitutiones apostolicæ non fuerint
publicatæ vel usu receptæ, aut contrarie
usu etiam decennali, et quantumlibet lon-
gissimo, ut prætenditur abrogatæ, vel sub
prætextu constitutionum, litterarum, seu
dispositionum apostolicarum, de quarum
existentia per canonica documenta apostoli-
ca non constat, seu revocatæ, aut non suf-
ficientes sunt, ac etiam in permittendo edi-
tionem seu impressionem librorum, eidem
Sedi, aliisque præjudicialium, seu continen-
tium opiniones damnatas, vel in admittendo,
seu exequendo minus legitimam earundem
constitutionum, litterarum, seu dispositio-
num apostolicarum interpretationem, vel faci-
endo, aut approbando, ea quibus disci-
plina ecclesiastica quomodolibet enervatur,
seu læditur, factis, et gestis.

« § 5. Molestias quoque, vexationes, et
impedimenta quæcunque legatis, nuntiis,
vel aliis ministris, et officialibus apostolicis,
per quoscunque etiam laicos, cujusvis sta-
tus, gradus, conditionis, qualitatis, dignita-
tis ecclesiasticæ, ut præmittitur, existentes,
quomodolibet factas, et illatas, factaque, et
illata jam eorum ingressum in provincias
sibi commissas denegando, quam ne suas
facultates libere in illis exercerent impe-
diendo, ac eos ab illis expellendo.

« § 6. Necnon quascunque contributio-
nes, collectas gabellas, militum hospitatio-
nes, decimas vel alias fructuum partes, alia-
que onera, et gravamina quæcunque super
ecclesiis, monasteriis, et locis piis, præser-
tim vacantibus, personis ecclesiasticis, ea-
rumque vel eorum bonis, seu fructibus,
etiam prætextu vel causa facultatis bona sta-
bilia acquirendi, seu retinendi, ac quomo-
dolibet per laicos præfatos, et quoscunque
alios alias quomodolibet qualificados absque
sufficienti facultate apostolica impositas,
exactasque etiam a sponte dantibus, vel
contribuentibus.

« § 7. Item molestationes, perturbationes,
acta, carcerationes, et attentata quæcunque
a quibusvis laicis etiam officialibus quomo-
dolibet qualificados contra personas eccle-
siasticas, vel ecclesias seu cujuslibet earum
bona sive jura vel fructus tam civiliter quam
criminaliter, et alias quomodolibet quan-
tumcumque hactenus facta, gesta, et com-
missa etiam de facto executioni, etiam plu-
ribus vicibus, et quocunque temporis cur-

su, iam longævo, et longissimo, ac, ut
prætenditur, immemorabili, etiam cum
fama asserti privilegii quomodolibet deman-
data.

« § 8. Necnon quascunque transgressio-
nes, et excessus contra dispositiones sacro-
rum canonum, constitutionum apostolica-
rum, et conciliorum universalium præsertim
Lateranen. sub Alexandro III, generalis
nuncupati. Sub Innocentio III. Viennensis
sub Clemente V. Lateranen. ultimi sub
Leone X. fel. record. Romanis Pontificibus
prædecessoribus nostris, seu Tridentini a
quibuscunque, et ex quibusvis causis quo-
modolibet, et quocumque factas in præ-
judicium Sedis apostolicæ, sive jurisdic-
tionis, vel immunitatis, aut libertatis ecclesias-
ticæ, seu ecclesiarum, vel personarum ec-
clesiasticarum, earumque bonorum, seu
fructuum etiam effectum, ut præmittitur,
de facto sortitas, et inde secuta quæcun-
que.

« § 9. Item quascunque prorogationes,
et extensiones, protractiones, sive perpetua-
tiones, quarumcunque gratiarum, conces-
sionum, et investiturarum a Sede apostolica,
vel a prælatis, seu rectoribus ecclesiarum
inferiorum quocumque hactenus facta-
rum ad certas vitas, aut generationes, seu
lineas jam finitas, vel extinctas, sive ad cer-
tum jam elapsam, pignorationumque, et
venditionum cum pacto redimendi perma-
nationum, aliorumque contractuum, ac dis-
positionum quarumcunque de civitatibus,
terris, dominiis, castris, locis et bonis etiam
feudalibus, vel jurisdictionalibus, ac juribus
ejusdem Sedis apostolicæ, vel ecclesiarum
inferiorum a quibuscunque quantumlibet,
ut præmittitur qualificados quandoque præ-
tensas, etiam executioni demandatas, et
quocunque temporis cursu continuatas, nec-
non reliqua omnia quocumque, et qualia-
cunque eidem Sedi apostolicæ, vel jurisdic-
tionis, immunitati, aut libertati ecclesiasticæ,
seu ecclesiis, vel personis ecclesiasticis, ea-
rumque juribus, bonis, et fructibus quomo-
dolibet præjudicialia, per quoscunque suffi-
cienti, et legitima facultate apostolica non
munitos, facta, gesta, et respective perpe-
trata cum omnibus et singulis quocumque,
et quomodocumque inde secutis, et
quocumque tempore longissimo executioni
demandatis, ac observatis fuisse, et esse ipso
jure nullas, et invalidas, ac nulla et invali-
da, nulliusque roboris, vel momenti, inde-

bitaque, et illicita, ac de facto præsumptas,
et præsumpta, nullumque præjudicium eis-
dem intulisse, nec inferre unquam posse,
illasque, et illa ex quocunque temporis
cursu, nec etiam ex quacunque prætensa
observantia quantumlibet diuturna, longæ-
va, longissima, seu immemorabili, etiam cum
fama prætensi privilegii apostolici, ac etiam
juncta quavis scientia, conniventia, toleran-
tia, taciturnitate, facultate et permissione
etiam ex actibus positivis non legitimis re-
sultante prælatorum ecclesiarum inferiorum
legatorum, nuntiorum, et aliorum quorum-
cunque ministrorum apostolicorum, ac etiam
respective quorumvis rectorum, et governa-
torum, aliorumque prædictorum, etiam feu-
datariorum, etiam Sedis apostolicæ, ac ba-
ronum, cæterorumque jurisdictionem quo-
modolibet exercentium, ac forsitan Romano-
rum Pontificum prædecessorum nostrorum,
et nostra nequaquam hactenus fuisse, nec
in posterum fore approbata, convalidata,
neque respective prorogata, extensa, pro-
tracta, vel perpetua minusque inde aliquam
approbationem, vel præsumptionem alicujus
beneplaciti apostolici, neque aliquam
bonam fidem, possessionem, vel quasi, aut
præscriptionem in aliquo etiam impediendo,
imponente, exigente, attentante, vel respec-
tive occupante, usurpante, vel transgre-
diente, aut quomodolibet continuante, nec
in quocunque alio potuisse, nec unquam
posse resultare, vel induci respective Sedis
apostolicæ, jurisdictionis, immunitatis, aut
libertatis ecclesiasticæ, seu ecclesiarum, vel
personarum ecclesiasticarum, earumque ju-
rium, ac bonorum, et fructuum præjudi-
cium, talemque præsumi fuisse semper
mentem, et intentionem Romanorum Ponti-
ficum prædecessorum nostrorum prædicto-
rum, ac respective nostram fuisse, et esse
quovis modo prædicta, et quæcunque alia
præjudicialia nunquam approbandi, seu
confirmandi, nisi de prætensa approbatione,
vel confirmatione apostolica constiterit ex
prædictis registris apostolicis, vel alias juxta
formam prædictæ alterius constitutionis
nostræ, quin imo omnia, et singula præjudi-
cialia fuisse a sacris canonibus, constitutio-
nibus apostolicis, et conciliis, etiam univer-
salibus præsertim a prædicta *Bulla in Cena
Domini* legi solita respective reprobata, ac
damnata, prout etiam ad abundantiorum
cautelam tenore præsentium reprobamus,
et damnamus, beneplacitaque apostolica per

prædecessores nostros et Nos hactenus de-
negata fuisse declaramus, sicut etiam harum
vigore denegamus, et quatenus foret opus,
omnia, et singula præjudicialia prædicta,
omniaque alia, si quæ sint, irritamus, et
annullamus, ac respective revocamus cum
inde secutis quibuscunque præsertim intru-
sionibus, occupationibus, usurpationibus, et
observantiis, ac usibus et consuetudinibus
quantumvis longissimis, et immemorabili-
bus, etiam cum asserta fama privilegii apos-
tolici, quas, et quæ illicita, irrationabilia
declaramus, ac pro reprobatis, illicitis, irra-
tionabilibus, irritis, et annullatis perpetuo
haberi volumus, decernimusque, et damna-
mus, ita quod in posterum illa, et illæ non
possint unquam in judicio, nec extra judi-
cium, a quoquam quomodolibet allegari,
deduci, probari, nec ab aliquo admitti ad
quemcunque effectum, et quatenus opus
foret, adversus illos, ac illa, aliaque quæ-
cunque quomodolibet præjudicialia harum
serie eandem Sedem apostolicam Roma-
namque Ecclesiam, et ecclesias inferiores,
ac personas ecclesiasticas quascunque ple-
narie, et plenissime ex justis causis Nobis
bene visa, ac si talia nunquam exstissent
in integrum, et pristinum in quo antea
erant, statum restituimus, reponimusque,
ac reintegramus, præjudicialiaque hujus-
modi ne in posterum perpetuis futuris tem-
poribus fiant etiam interdiciamus, et prohi-
bemus.

« § 10. Insuperque cum etiam Nobis in-
notuerit quod aliquando in provisionibus
ecclesiarum cathedralium, metropolitana-
rum, primatialium parochialium aliisque
gratis et dispositionibus apostolicis fuit ob
incuriam quorundam, Sedis apostolicæ seu
Romanæ Curie officialium inadvertenter in
præjudicium liberæ provisionis earum nar-
rata, vel etiam forsitan de facto admissa præ-
sentatio, nominatio, vel supplicatio alterius,
quantumlibet, ut præmittitur qualificados
absque eo, quod de ejus jure præsentandi,
nominandi, vel supplicandi constitisset, et
aliquando prædicta, seu alia eidem Sedi
apostolicæ negativa præjudicialis fortasse
in prætenso ecclesiarum ultimo statu fun-
data existit, etiamsi de contrario statu, aut
alias de libera provisione, etiam per litterarum
erectionis, aut alio modo appareret, seu
constare posset, aliquando etiam in provisio-
nibus ecclesiarum pro cultu divino, et ipsa-
rum ecclesiarum felici gubernio apponuntur

diversa decreta, quæ per obitum provisorum, vel alias asseruntur exspirasse, cum nihilominus perdurare debeant, donec fuerint adimpleta.

« § 11. Quandoque etiam in concedendis facultatibus, indultis, seu aliis gratiis, per Sedem apostolicam etiam regibus, et principibus, rebus publicis, seu dominiis, ac feudatariis quomodolibet qualificatis, ex speciali expressione dignis concedi solitis, in quibus juxta antiquum stylum prius erant habendæ litteræ declarationis, et promissionis, per privilegiatos scribendæ Papæ concedenti, quibus ipsi petentes facultates, et privilegia, se e converso obligare debent pro observatione, et conservatione quarumcunque immunitatum, libertatum et jurium Sedis apostolicæ ecclesiarum, et personarum ecclesiasticarum, ac bonorum ecclesiasticorum quorumcunque, et tamen illis litteris non receptis fuerunt concessæ facultates, indulta et gratiæ apostolicæ præfata etiam absque aliquo onere illas intra aliquod tempus scribendi, et eidem Sedi præsentandi, imo etiam aliquando officiales cameræ apostolicæ, sive notitiam jurium, et scripturarum cameræ non habentes, seu memoria non retinentes, vel alias expediverunt sive expediri a Romanis Pontificibus seu etiam a Nobis fecerunt vel permiserunt vigore conventionum, concordatorum, transactionum, et compactorum, cum Sede apostolica initorum quasdam gratias, facultates, seu concessionem, et privilegia, uti debitas, ac debita, cum tamen conventiones, concordia, et pacta, tunc per obitum personarum vel alias quomodolibet etiam ex lapsu temporum saltim in ea parte cessassent, seu exspirassent, quæ omnia eorumque singula, etiam prætantur in magnum ipsius sanctæ Sedis redundare detrimentum.

« § 12. Idcirco motu, scientia, deliberatione ac potestatis plenitudine paribus præsentium litterarum tenore præfatas narrativas, enuntiativas, seu assertiones quomodolibet eidem Sedi præjudiciales factas seu admissas, ac respective easdem facultatum, indultorum, et gratiarum apostolicarum concessionem, ac litterarum expeditiones factas non expectatis, nec receptis litteris ipsorum privilegiatorum seu privilegiandorum, concessionem quoque in vim conventionum, et pactorum quomodolibet expiratorum fuisse, et esse erroneas, erroneeque respective expeditas, nullumque propterea, cum non sit

æquum, ut error veritati prævaleat, intulisse, nec inferre potuisse, neque in futurum posse præjudicium Sedi apostolicæ, ac statui ecclesiarum, statumque ultimum ipsarum ecclesiarum, et respective civitatum, terrarum, dominiorum, castrorum, et locorum jurisdictionalium prædictorum, et quarumcunque facultatum, gratiarum, concessionum, aliorumque jurium Sedis apostolicæ, ecclesiarum inferiorum non fuisse, nec unquam esse attendendum, ubi de antecedenti contrario statu, vel initio constat, modo et forma præmissis pariter declaramus, ac discernimus, et respective omnia præjudicialia tollimus, et irritamus, ac decreta in provisionibus prædictarum ecclesiarum apposita non exspirasse, nec expirare, sed donec adimpleta fuerint vigere, et in sequentibus censi repetita etiam declaramus, sicut in posterum perpetuo observari volumus, et quatenus unquam contingeret, tam super præsentium litterarum, quam super quarumcunque concessionum, facultatum, indultorum, gratiarum ac dispositionum apostolicarum in favorem imperatoris, regum, principum, rerum publicarum, dominiorum, nationum, provinciarum, seu regnorum per Romanos Pontifices prædecessores nostros, et per Nos concessarum seu alias a Sede apostolica emanatorum, interpretatione, vel declaratione hæsitari, vel dubitari, tunc omnibus et singulis cujuscunque status, gradus, conditionis, qualitatis, ac dignitatis etiam ecclesiasticæ existentibus, etiam quomodolibet, ut præmittitur, qualificatis, etiam regularibus cujuscunque ordinis, instituti, congregationis, ac societatis, de quibus individua expressio faciendæ foret, quamlibet interpretationem ac declarationem sub majoris excommunicationis latæ sententiæ, ac nullitatis omnium gerendorum pœnis, eo ipso, etiam nulla facta declaratione, incurrendis prohibemus, et interdiciamus, et quamcunque declarationem quomodolibet necessariam, seu opportunam desuper quodcumque faciendam duntaxat Nobis, ac Romanis Pontificibus successoribus nostris canonice intransibus perpetuo reservamus, et ante factas declarationes hujusmodi volumus præsentem nostras litteras, et quasque litteras, concessionem, ac dispositiones apostolicas prædictas intelligendas esse ad litteram, prout jacent.

« § 13. Præsentem quoque litteras, ac omnia, et singula in eis contenta etiam ex eo

quod quicumque in præmissis, seu eorum aliquo interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes illis nullatenus consenserint, et ad ea vocati, citati, vel auditi non fuerint, minusque causæ, propter quas eadem præsentem emanarunt, deductæ, verificatæ, seu alias sufficienter, aut etiam ullo modo justificatæ non fuerint, nullo unquam tempore de subreptionis, obreptionis nullitate aut invaliditatis vitio, seu intentionis nostræ, aut alii quantumlibet magno, inexcogitato, et substantiali defectu, aut ex quovis alio capite a jure vel facto, aut statuto vel consuetudine resultante, sive præscriptionis etiam quadraginta annorum, et immemorabilis, et enormis, enormissimæ, et totalis læsionis, aut quocunque alio colore, vel prætextu, etiam in corpore juris clauso, seu ex quacunque causa, et occasione etiam quantumvis juxta, rationabili et privilegiata, etiam tali, quæ ad effectum validitatis præmissorum necessario exprimenda foret, aut quod de voluntate nostra hujusmodi, et aliis superius expressis, seu relatis nihil ullibi appareret, seu aliter probari posset, notari, impugnari, invalidari, retractari in jus, vel controversiam revocari, aut ad terminos juris, aut aliud quodcumque juris, facti, gratiæ, vel justitiæ remedium impetrari, seu etiam motu proprio, et alias quomodolibet concedi, aut sic impetrato vel concessio quempiam uti, seu se jure in judicio, vel extra illud minime posse, sed easdem præferentes semper validas, firmas, ac efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac omnibus, et singulis, ad quos spectat, et spectabit quomodolibet in futurum inviolabiliter observari.

« § 14. Sicque et non aliter in præmissis omnibus, et singulis, per quoscunque iudices ordinarios, et delegatos, etiam palatii apostolici auditores, clericosque præsidentes, ac cameram, et quovis sedis et cameræ prædictarum ministris, et officiales, necnon S. R. E. cardinales etiam vicecellarios, ac etiam de latere legatos ejusdemque Sedis nuntios, ac quascunque congregationes, etiam specialem expressionem requirentes, etiam quorumcunque S. R. E. cardinalium et prælatorum, et quovis alios quascunque auctoritate fungentes nunc pro tempore existentes, sublata eis, et eorum quilibet quamvis aliter judicandi, declarandi, interpretandi facultate et auctoritate sem-

per, et ubique judicari et definiri debere, ac irritum, et inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, ignoranter contigerit attentari, similiter discernimus.

« § 15. Non obstant præmissis, ac quibusvis constitutionibus, et ordinationibus apostolicis tam generalibus, quam specialibus etiam in conciliis universalibus editis, et quatenus opus sit regula nostra de non tollendo jure quæsito, et fel. rec. Pius IV, etiam prædecessoris nostri de gratiis quaecunque interesse cameræ apostolicæ concernentibus infra certum tunc expressum tempus in eadem camera præsentandis, ac registrandis ita ut præsentari, seu registrari necesse sit. Necnon quibusvis conniventis, tolerantis, consensibus, taciturnitatibus, præmissionibus, usibus, consuetudinibus etiam longissimis, et immemorabilibus, etiam cum asserta fama privilegii apostolici, ac statutis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis privilegiis quoque indultis, concessionibus, licentiis, et litteris apostolicis quibuscunque personis etiam, ut præmittitur, qualificatis, ac provinciis, regnis, civitatibus, universitatibus, ecclesiis, ordinibus, etiam militaribus, etiam sancti Joannis Hierosolymitani, congregationibus, Institutis Societatis Jesu, aliisque locis, et personis quibuslibet, etiam speciali nota, et expressione dignis, etiam nota, scientia, deliberatione, ac potestatis plenitudine similibus etiam consistorialiter, sub quibuscunque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, et insolitis clausulis et decretis etiam irritantibus et aliis quomodolibet in contrarium præmissorum concessis, editis, factis, ac pluries, et iteratis vicibus confirmatis, approbatis et innovatis. Quibus omnibus, et singulis etiam si pro sufficienti illorum derogatione, de illis, eorumque totis ten. specialis, specifica, individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio faciendæ aut alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum incerti essent, præsentibus pro plene et sufficienter expressis, et incertis, formamque in illis traditam pro servata habentes, ad præmissorum effectum specialiter, et expresse derogamus, ac derogatum esse volumus, cæterisque contrariis quibuscunque.

Non intendimus autem, per præsentis tollere declarationes, et causarum terminationes, ac alia, quæ etiam respectu jurisdictionalium tam allodialium, quam feudalium præsertim in dictione temporali Sedis apostolicæ consistentium facta fuerunt huc usque, vel in futurum fient judicialiter vel etiam extrajudicialiter, causa tamen cognita in Romana curia per Rotam, vel Cameram, aut etiam per specialiter deputatam a Romanis pontificibus prædecessoribus nostris, vel a Nobis, seu a successoribus nostris congregationem, aut judicem: nec etiam tollere centenariam præscriptionem, concurrentibus de jure requisitis; nec immemorabilem, nisi in casibus, in quibus per sacros canones seu concilia universalia, vel constitutiones, ordinationes, aut dispositiones apostolicas illa reprobatur, seu illi derogatur, aut alias de jure illa non suffragatur, firma tamen, et illibata remanente *Bulla Cænæ Domini*, tam per Nos, et Romanos pontifices prædecessores Nostros publicata, quam in posterum a nobis et successoribus nostris publicanda quoad omnia, et singula, quæ in ea continentur.

« § 16. Volumus autem et apostolica auctoritate decernimus, ut eadem præsentis ad valvas basilicæ Principis Apostolorum, cancellariæ apostolicæ, ac in acie campi Floræ de urbe per aliquem ex cursoribus nostris publicentur, et affigantur, quæ sic publicatæ, et affixæ omnes, et singulos, quos concernunt, arcant, et afficiant, perinde ac si illorum unicuique personaliter intimatæ, et notificatæ fuissent.

« Datum Romæ apud sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die 5 junii 1641. Pontificatus nostri anno decimo octavo.

« Die 14 augusti, anno ut supra, pontificatus decimo nono, supra dictæ litteræ apostolicæ publicatæ, et affixæ fuerunt ad valvas basilicæ Principis Apostolorum, cancellariæ apostolicæ, et in acie campi Floræ urbis per me Dominicum Varesium S. D. N. Papæ cursorem, etc. »

275. *Onera, ad quæ ecclesiastici tenentur.* — Queritur III. Ad quæ onera teneantur clerici? Resp. Ad ea, quæ rei propter rem ipsam absque intuitu personæ possidentis constant et perpetuo ex natura rei, vel ex contractu, pactove inherent. Abb. in c. *Non minus*, h. num. 15. in fine et ibidem Fagnanus, num. 9; Pirhing, h. t. num. 56; Layman, lib. IV, tract. IX, cap. vi, num. 9, cum

communissima ac certa aliorum. Ratio est, « quia cum suæ quisque rei moderator atque arbiter existat, » l. *In re mandata*. 21. C. *Mandati*, potest eidem onus pro libitu imponere, ita transeat cum re ad quemvis possessorem. c. *Cum non sit*. 33. de *Decimis*. et c. *Ex literis* 3. de *Pignor*.

Inferitur, quod si ecclesia, vel alius locus pius, aut ecclesiastica persona emptione, mutatione, legato, aliove modo legitimo acquirat domum, agrum, prædium, aliamve rem, feudalem, vel emphyteuticam, aut res allodialis eidem in emphyteusim, vel feudum concedatur, teneantur ad onera ratione feudi, vel emphyteusis tali rei inhærentia? Pariter si quis dominus ex privata sua dispositione aliquam rem perpetuo onere gravavit, ita v. g. ut omnis futurus successor teneatur ad certam pensionem huic vel illi, pro hac vel illa causa præstandam, hoc vel illud onus portandum, etc. Tenetur ad hoc onus etiam ecclesia, ecclesiasticaque persona, si quando ad eam res transit. Rursus, si quis monasterio, ecclesiæ, aliive loco pio legat, donat, etc. prædium, domum, aut aliam rem hac conditione aut pacto, ut de eodem prædio v. g. detur huic vel illi, ad hanc vel illam causam, etc. certa pensio: vel etiam ut de eodem solvatur principi consuetum ordinariam tributum prius de eodem solvi solitum, omnino ad tale tenebitur ecclesia, aliusque loco pius, vel rem accipere non poterit.

§ XI.

DE VIOLATORIBUS IMMUNITATIS: ET DE PœNIS VIOLANTIUM IMMUNITATEM REALEM, AUT PERSONALEM: AC DE SOLUTIONE AB EISDEM: UBI ETIAM DE STATUTIS, ET LEGIBUS CONTRA IMMUNITATEM ECCLESIASTICAM.

276. *Violatores immunitatis nulliter agunt.* — Queritur I. Quas pœnas incurrunt violatores immunitatis realis, et personalis? Et quinam sint, ac dicantur immunitatis violatores, pœnam incurrentes? Resp. I. Præter gravissimum peccatum sacrilegii.

Prima pœna est, quod omnia eorum acta contra immunitatem sint nulla et irrita. Castro Palao, part. II, tr. II. Disp. un., punc. 9, num. 2; Covarruvias, Pract. qq. cap. xxxiii, num. 2, et communis aliorum. Patet; quia facta sunt ab eis, qui ad præsens jurisdictionem non habent.

277. *Violatores immunitatis tenentur ad res-*

titutionem. — Resp. II. Secunda eorum pœna est, quod teneantur restituere omnia, quæ ab ecclesiis, ecclesiasticisque personis, aut bonis earum exegerunt. Omnes. Patet, quia injuste acquisierunt; quidquid autem injuste acquiritur, restitui debet, per vulgaria; ergo: hinc donec restituant, et satisfaciant, absolvi non possunt, juxta dicenda infra numer. 293.

278. *Violatores immunitatis ipso facto sunt excommunicati.* — Resp. III. Tertia pœna est, quod incurrant ipso jure, et facto gratissimam pœnam excommunicationis. Omnes, ob clara jura, ut c. *Non minus* 4 h. t. ibi: « Sub anathematis distractione talia prohibemus, » cui concordat c. *Adversus*, 7. eod., et c. *Quanquam*. de *Censib.* in 6, ibi: « Excommunicationis sententiam ipso facto incurrat. » Concordat Clem. un. h. t. Extravag. *Quod olim*, eod. ac omnium maxime *Bulla Cænæ*, et bulla Urbani VIII.

279. *Violatores immunitatis quinam sint, et dicantur?* — Resp. IV. Violatores immunitatis sunt, et dicuntur ad hoc, ut pœnam excommunicationis incurrant omnes et singuli cujuscunque dignitatis etiam imperialis, regalis, ducalis, etc. existant, qui per se, vel per alios directe vel indirecte ecclesiis, ecclesiasticisque personis, aut bonis eorum tallias, vel collectas, seu exactiones quasunque imponunt, vel ab eis exigunt. c. *Non minus* 4. *Adversus*. 7. h. t. c. 1. h. t. in 6, juncta *Bulla Cænæ*, § 18, et Bulla Urbani VIII. *Romanus Pontifex*, § 6, etiamsi « prætextu honorum dominorum v. g. prædiorum, vel quarumcunque possessionum, quæ legitime acquisita jam habent, aut in futurum acquirunt, » cit. c. 1. eod. in 6. Idem qui pedagia, quidagia, tallias, aut vectigalia eidem imponunt, vel ab eis exigunt, etiam pro rebus propriis clericorum, c. *Quanquam* 4. de *Censib.* in 6. Et universaliter qui quasunque exactiones, aut onus quodcumque tandem, et quomodocumque nominetur (exceptis oneribus vere realibus, quæ rei propter rem sine respectu personæ possidentis inherent, juxta dicta num. 275.) ecclesiis, ecclesiasticis personis, aut bonis earum imponunt, seu exigunt ab eis, per jura citata præsertim vero per Bullam Urbani VIII, et Bullam Cænæ Domini, loc. cit.

280. *A sponte dantibus clericis recipientes, an et quando sint excommunicati.* — Resp. V. Non tantum illi, qui per se vel per alios directe vel indirecte præfatorum aliq. exi-

gunt, vel imponunt, atque imposita vi, minis, imperiis, terrore, aliove modo, ut prætentur, extorquent, sed etiam qui ea, quæ exegerunt, aut imposuerunt, a sponte dantibus, seu concedentibus recipiunt, non quidem virtute c. *Clerici*. h. t. in 6, ubi hoc expresse continetur (cum revocatum sit in Clem. *Quoniam*. h. t. et Extravag. *Quod olim*. eod. ibi: « Quoad pœnas ipsas, ex causa de concilio fratrum nostrorum restringimus ad exigentes tantummodo, et ad exigendum dantes auxilium, concilium, vel favorem; non autem quoad easdem pœnas in solventibus, aut recipientibus a sponte dantibus deinceps vendicet sibi locum. ») Sed vi novissimæ bullæ Urbani VIII, allegatæ n. 274, § 6, ibi: « Etiam a sponte dantibus, vel contribuentibus et *Bullæ Cænæ Domini*, § 18, ibi: « Aut sic imposita, etiam a sponte dantibus, et concedentibus recipiunt. » Notat tamen recte Pirhing, h. t. n. 94. per « recipientes a sponte dantibus », hinc intelligi illos, qui prius exactionem, aut aliud onus imposuerunt, et dein id, quod imposuerunt, a sponte (hoc est absque ulteriori vi, coactione, aut extorsione præter exactionem, aut impositionem) dantibus, aut concedentibus recipiunt: quod desumitur ex verbis Bullæ, ibi: « Aut sic. NB. imposita a sponte dantibus recipiunt. » Ut proin illi domini laici, pœnæ huic non subjaceant, qui recipiunt, quod eis clerici absque ulla prævia exactione, aut impositione sponte ac libere tribuunt. Atque in hoc sensu « a sponte dantibus » excommunicatos non esse recipientes intelligenda est Extravag. *Quod olim*, h. t. non item quod ab excommunicatione liberos velit illos, in priori sensu, videlicet prævia exactione aut impositione « a sponte dantibus aut concedentibus » recipiunt. Quod si contendas, etiam in hoc sensu recipientes, excommunicationi non subjacere, vi dictæ Extravag. *Quod olim*, h. t. dico, eam esse revocatam per *Bullam Cænæ Domini*, utpote legem posteriorem; cum lex nova seu posterior priorem sibi contrariam revocare censeatur, quamvis de ipsa mentionem non faciat, textu expresso c. 1. de *Constit.* in 6, et amplius diximus lib. I, tit. II, de *Constit.* § 19, num. 491.

281. *Consilium, favorem, vel auxilium ad id præbentes sunt etiam excommunicati.* — Resp. VI. Non tantum illi, « qui per se, vel per alios directe vel indirecte prædicta facere, ex qui, vel procurare, sed etiam qui in